

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás, irodalom s humor köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 l.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyit. térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

24-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

Előfizetési felhívás.

"ZEMPLEN"

Julius. — aug. évnegyedére.

Lapunk irányát ismeri a t. olvasó-közönség, ennél fogva új programmal nem állunk elé, miután eddigi irányunk mellett jövőre is megmaradunk.

Rovataink azonban, mennyiben a „Zemplén“ a megyei iskolatanács hivatalos közlönyévé lett, szaporodni fognak. Hozni fogunk azonkívül megyénk különböző részeiből gazdasági tudósításokat, s egyszersmind az „Üzlet“-nek is állandó rovatot nyitunk, még pedig a s. a. ujhelyi „Termény-társaság“ hivatalos bejegyzései után. E két körülmény folytán reméljük: miszerint lapunk a megyei gazdaközönség s a községi tanítók által is felfog karolta ni.

Előfizetési díj:

Juliustól december végeig: 3 frt.

„szeptember“ 1 frt. 50 kr.

Az előfizetési pénzeket még e hó végéig a jutányos és kényelmes postai utalvány mellett kérjük beküldeni a „Zemplén“ kiadóhivatalának.

S. a. Ujhely, 1871. június 15.

A „ZEMPLEN“
szerkesztő kiadó hivatala.

Mi tehát a műveltség?

A műveltséget a léleknek ezen illatos virágát különfélekepek interpretálják. Némelyek a műveltséget a tudományba, nemzeti proselitizmusba; mások a művészetbe, ismét mások a sima modorba, szelidségbe aetikai érzésbe, szolgálati készségbe stb. . . . helyezik. Egyéni de sok mások véleménye szerint azonban az elősorolt nemesség éreinek ha együttesen is a valódi műveltségre nem elegendők. Nem a tudomány mely inkább a főben van, nem a művészet, mely Isten adománya, nem a sima modor, nyájas udvariasság, az előzékeny szellem, melyek a szívnek önkénytelen nyilvánulásai, s a melyekre maga a természet tanit bennünket, mert ezen éreinek a műveltség koszorujában egy szükséges s nélkülözhetlen támasz nélkül nem képesek például egy nemzet jólétét, existenciáját hosszú időre biztosítani; nem képesek a pozitív, az önkormányzati eszmék, a tartós béke megszilárdítására, avagy a dühödt szenvedélyek fékezésére.

Tekintsünk a legközelebbi multba, a legközelebb lefolyt eseményekre, s meggyőződünk, hogy a népek életében kell lenni egy oly tényezőnek, mely ha alapul tétetett le a műveltségnek, nem játsza el a babért, sőt biztosítja. Tagadhatatlan, hogy Franciaország a műveltség, a harci vitézség, a logikai élesség hazája, s ime e kitünő hazai éreinek elégtelenség voltak a műveltség fókuszának megvédésére, sőt mi több a ferde civilizatio a testvér népet, a homogen elemet egy más öldöklésre uszította, s megtermé az átkos „Communé“-t a rémuralom jogtalan factorát, mely csaknem halálos dőfést adott a társadalmi reformnak, mi több magát, a közársasági eszmét is veszélyezteté. Volt a szerencsétlenek hazájának pénze, voltak jeles hadvezérei, buzgó és vitéz harcosai,

de mint magok is bevallják, hiányzott az, ami a műveltségnek bázisát képezi, s ez az erkölcsi erő. A csomó ilyen formán meg volna oldva.

A valódi műveltség tehát ezen az alapon az erkölcsiségben — melynek főszemje az erkölcsi szép, jellege a szeretet — keresendő; s épen ezért a hol meghonosodott valóban nagy horderejű vívmány, s pedig azért, mert az erkölcsi műveltség az, mely kölcsönöz hajlíthatlan jellemet, minőre e kor dühös generatio gyermekeinek nálunk is szükségök van, ez fokozza továbbá az önzertetet magasabb szellemi célokra, beékeli a kebelbe mindazt, mi szép, jó, és igaz, fékezi a szenvedélyeket, és az ész uralma alá hajtja, ez a közjótét emeltyűje, s uttörője sőt alapfeltétele a haladásnak; ez emeli az embert azon magaslatra, melyre méltóságánál fogva hivatva van; végleg ez hévmérője egy nemzet jó vagy balsorsának. Szépen nyilatkozik vonatkozólag e kérdésre egyik koszorú költőnk midőn mondja: „Minden ország támasza, s talpköve a tiszta erkölcs“, E szerint az erkölcsi műveltség a nemzet élete, míg ellenben alapjában nem erkölcsi t. i. a ferde civilizatio, a tudomány, művészet daczára, enyészet. Az erkölcsi műveltség megalkotja a népek életében az aranykort, s boldogítja a kint, ellenben ezen régi világban ejtett sérelem romba dönti a nyugalmat, a hitelt, s mint Cicero is megjegyzi: kioltja az igazság fáklyáját; nem különben az alkatrészeket az emberben meghasonlásba hozza, s nem virágokat, hanem vilámlomokat eredményez a szív termő honában.

Epen azért nem helyeslehető azok nézete kik elcségesnek tartják megtanítani valakit irásra és olvasásra, s miért? mert a mi a legszükségesebb, hogy a fiatal nemzedékből becsületes polgárok képződjenek, elhanyagolják. Elhanyagolják az erkölcsi érzületet — mely a becsületesség forrása, az erkölcsi öntudatot, melyet szaronyra szegezni nem lehet, s mely épen azért igényt ad a jövőre — a fiatal fogékony szívbe beplántálni. Ennél fogva csak ilyenmű fejlődési törvény a műveltségben nyújthat garantiát a szellemi fölvirágzás, erős alapon, ugó beke megszilárdítására úgy a társadalom mint annak minden egyes rétegeiben. Valljuk meg őszintén az erkölcsi műveltség az ön megemlisülés biztosítóka, a nép élet emelkedése.

Ezekből folytatólag tevednek azok, kik például az africai vadakat, a Nil parti mai napig is meztelenül járó lakosokat csupán a kereskedelm által vélik megnyerni a műveltségnek; jölehet nem tagadhatni, hogy az is hatalmas rugó a cél éréseben, de mindig másodrendű közeg az alacsonyosság kiirtására. Már pedig még ezen féreg rágódik a nemzet testébe, addig a fenség a szellemi haladásban ut el van zárva. Minden társadalmi baj erkölcsi astheniának, az (alacsonyagnak) szüleméye; ezt a művelt izlésű görögök is igen jól tudták, s épen azért az alacsonyagot kecskelabu satyrokknak, meztelen Faunokknak tulajdonították. De ha magába az atticai jogba belepillantunk, s figyelmesebben atoivastuk, rá fogunk jönni hogy az erkölcsi alapon nyugszik, a mit bizonyítanak a következő beufoglaltak is: A ki önként engedte magát az erkölcselenségre, az minden közjogtól megfosztatott. . . . Solm meg nem engedte az ilyeeknek a népgyűlésen szólnokolui, mert-ugymond ő, mit tanulhat a nép ilyen emberektől? . . . minden tisztviselő előtt hivatalába lépett volna, köteles volt erkölcsi vizsgát kiállani a tanács előtt.

Ime mily nagy súlyt fektettek a pogányok is az erkölcsiségre.

Minden veszíthet értékéből, de a valódi műveltség, a szív és elme ezen extractuma az, melyhez erőszak sem férhet, mely meg nem öli a törvény politikai érzetét, tiszteletét, pedig boldogság szabadság csak ott honolhat, hol a törvény iránti tisztelet lankadatlan. Nagyon csodálatos, ha némelyek az erkölcsöt a műveletlen lelkek osztályrészeül tekintik, holott tudunk

kell, hogy erkölcs nélkül az ész gyöngül, s szüli a politikai tehetetlenséget. Szavaimat igazolni fogja a történelem, melyből meg tanuljuk, hogy nem lehet oly népet kormányozni, melyből kihalt az erkölcsi érzet, s mely nép épen miatt nem tudja magát fékezni gondolataiban s akaratában.

Csak örvendeni lehet tehát a legközelebbi multban a népnevelés körül tett intézkedéseknek, ha hogy czélul tűztetik az elmének és a szívnek öszhangzó kiképeztetése; mert ha e czél nem tévesztettük, kipusztul az erkölcsi nyerseség, mely meggyékben is sokaknál képezi a fenéksúlyt; kipusztul a kéj, a hasznosság, melyeknek sok birodalom áldozatja lett. Ha pedig kipusztult, úgy elérhetővé tétetett úgy az anyagi mint a szellemi társadalom megvalósítása, elérhetővé tétetett hazánknek, meggyéknek a Rákóczyak dicső meggyékének gazdag fölvirágzása, akkor azután a május 26-iki „Zemplén“ hasábjain megjelent vezércikk fele írja talán könnyebben ráismer Zemplénre Zemplénben.

Fesztory Lajos.

I látra vagyunk-e a művelődésben?

Mind ez miért történik így? Van egy láthatatlan kéz, egy láthatatlan szellem, melynek papságunk hódot, melynek még zsenge ifju éveiben szolgáljává szegődik az egyik rész, melyet azonban megtagad s töle elfordul a másik rész, de az is azután a mint már megunt a káplánykodást, meghódol, és csak igen ritka kivétel az a ki mind végig elleneszeget és kitart, ez azután nincs is a püspökök kegyelmében, és szegényül kell elvesznie bár mily kitünő tehetségekkel is bírjon, és nem lesz belőle soha sem kanorok sem apát sem püspök. Ezen a módon bele kényszerítve, és a vallás és ájtatosság és a catholicismus fentartásának a megvédésének (melyet senki sem bánt és senki sem támad meg) ürügye alatt működik századokon és századokon keresztül, (még pedig igen sokan közülök öntudatlanul,) hogy a nép buta és tudatlan maradjon, mert ha már az értelmiség kiszabadult, s önféjével gondolkodik, úgy legalább a nép maradjon meg azon állapotban a melyben a középkorban volt, ne tudjon semmit abból a mi az emberi lelket felemeli s felvilágosítja, de annál többet gyöngül, annál többet járjon a misékre akkor is midőn a termése az erdőben kün vész, annál többet járjon bucsukra s higgyen csodatevő képekben, hogy még ne is legyen fogékony valamely a természettanon alapuló tan felfogására, hanem hogy egy adott alkalommal fel lehessen használni és talán bucsujáró zászlók helyett harci zászlók alá állítani a vallás megtámadásának ürügye alatt azok ellen, a kik az emberiség legszentebb jogai mellett fognak küzdeni.

De ismét eltértem tárgyamtól, mert azt szándékoztam megmondani, mit tartok a népnevelési törvény felől? Minden permissiv törvény ott hol parancsolni lehet is kell is, hibás, valamint viszont minden imperativ törvény ott hol szabad embereknak ok nélkül parancsol, szintén hibás, mert jogtalan es az emberi szabadsággal össze nem fér, de ha van eset arra hogy imperatió legyen a törvény, úgy bizonyára mind azon törvényeknek melyek tanítás és nevelésről szólnak ilyeneknek kell lenniök, mert hiszen a kiskorú gyermek-seregnek és az ifjuságnak már csakugyan parancsolunk mint atyák s egyes honpolgárok, tehát még inkább parancsolhatunk úgy mint a ho polgárok összeségének képviselote, a törvényhozás.

A népiskolákról szóló törvénynek tehát nem csak permissive kellene megengedni a felekezetek nélküli közös iskolákat, de megren-

az ez által létesített idővesztés nem fosztotta volna meg bennünket a lehetőségtől, e y melegebb kocsiba szállani, ha nem dugtam volna be a hölgy kedvéért oly szorgalmasan a kocsinak minden nyílását, hogy a víznek lassu behatása nem irhattam volna. Borzasztóbb pillanatokot, mint az átéltek voltak, nem tudok magamnak képzelni, s minden napot, melyet e szerencsétlenség után még megelek, mint a jó Istennek valószínű és különös ajándékát tekintem. „Über Land und Meer“ X)

Tornázzanak-e a lányok?

A szépség utáni vágy a nőnek vele született tulajdona s mivel ez min egy összármazásu s a nőnem legbensőbb természetében alapzik; azért erre neki teljes joga is van.

Azért csinogtatja magát már a kis lányka; azért csifrazgatja kedvtelással babáját, hogy a szépség iránti érzelmét gyakorolja és az az iránti hajlamát fejleszse, s mikor már nagyobb lön, mikor már valamely felsőbb nőtanoda osztályát látogatja, már gyönyörködéssel kérdezi a tükröt alakja fölől, és csakugyan kíváncsin vet egy-egy pillantást ez vagy ami divatlapba és társával s barátjával mulatja magát ruhák és szabók felett, mert már korán beismeri, hogy igaza van a költőnek, midőn mondja: „A szép ruha a szépet még szebbé teszi!“ Nagy paedagogiai hiba volna pedig, ha a szép alak utáni vágyat a női ifjúságnak erőszakosan alányomnák; de sőt figyelemmel kell kísérni, vezetni és szabályozni, nehogy a határát lépje, nehogy tevedések forraszává, szerencsétlen viszonyok okozójává legyen.

Nem akarván ezt itt részletezni, csak annyit jegyzünk meg, miszerint a testnek egyenes és helyes tartása, a szépség egy főtenyezője, mely az alakot képezi és meghatározza, mert a laza alak mellett nemcsak a különben szép alak lesz kevesebbé szemből, de sőt a szépség iránti igényt is teljesen elveszti.

A rossz test-tartásnak még más hatása is van. Az egészségre — és ez a legfontosabb — káros befolyást is gyakorol. Ha pedig már e laza testtartás szokássá válik, bizonyos tagoknak egymás iránti aránya megsemmisül és az akarat hatalma e tagok felett elvesz s az egyensúlyt megtartani úgy a szabályszerűséget helyreállításra vagy mincsezen már képességében, vagy igen nagy erőmegfeszítést követel; a legkülönfélék eltérések, ferde növekedés és eltorzítások képződnek, és mielőtt ezt észre vennék, látják, hogy már a lányka „ferde“ növevő lett.

Azután megkezdődnek a legkülönfélébb testi szenvedések; a lélekre nevezve nehézségek támadnak, ideg bajok, nehéz emésztés, fájdalmak, fölhevítések és szorulások keletkeznek; a lesóványkodás egy bizonyos foka áll be, a ferdeségnek további fejlődése miatt a leveles utáni vágy egészen kimegy kerékvágásából; szerencse és női hivatás az által sirba dől.

A rossz test-tartás szomorú következményeiből ítélhetjük meg a helyes tartás értékét. Anyák, tanítók és nevelőnőknek feladatuk tehát, hogy ezen értéket megismerjék, és az így jól megismert gyakorlatban is értékesítsék.

A helyes tartás főképp a hátsó izmok által eszközöltetik, melyek a gerincoszlop mindkét oldalán fekszenek.

Ha az izmok egyforma feszesség és szilárdságban vannak, akkor a feszes tartás biztos. Engedne ezen szilárdság, mint ez példaképpen korosabbaknál megtörtént, — ez esetben a test többé-kevésbé előre hajol a hátgerinc, pupos vagy domboru ivalakot képez.

Gyöngülve ezen feszesség és szilárdság a hátnak csak egyik oldalán, míg a másik oldalon levő izmok normalis erejük — és összetartó — képességekre nézve kárt vallának, ekkor az egyensúlytalan tartás következtében a testnek egyik oldala felé való hajlása, ferde állása lesz látható.

Ez azon alak, melynek forrását a tanodában találjuk. Itt az igen korlátozott hely vagy a hibás alaku iskolapadok és asztalok vagy mindkettő együtt okozza a leánykák rossz, nem kedvező tartását; az egyik oldal hátizmai fogyasztatnak, kitágítatnak, szenvednek és ha több éven át is folytatattik, feszerejük képtelenné lesz téve, hogy magukat egyenesen tudnák tartani, mert, az izmok a legerősebb tevő akaratnak is ellenálnak és eredményt nem eszközölnek.

Az anyának most minden intése: „Gyer-

mek! ugyan tartsd magad egyenesen!“ haszontalan vagy csak egy szempillantásra van hatása.

A gyermek nem képes többé magát egyenesen tartani, és az a fölötti vádák, hogy a leányok igen petyhüdtek, hanyagok és engedetlenek, — valóban igaztalanok.

Most az országiszerte divatban levő váltartó ruhához folyamodnak.

Ezt feszesen a testhez alkalmazzák s ime! a fiatal kisasszony azonnal oly egyenes, mint akár egy baba.

Azonban az öröm nem sok ideig tart a ferdeség csak köpeny alá burkoltatik. A hátidegek öntevése gyengül, miután az egyenes tartás a zsinórváltartónak átengedetett, mely ha letetetik, igen szemből fog burkoló fedele alól a test ferdesége életünni, s ez mind mind jobban növekedendik, míg végre segélyét, módot már nem találunk, — mikor azután a legiszonytatóbb alakjai látszanak a hátgerinc görbüléseinek.

Nem lehet kétségbe vonni, hogy az iskola ily ferdeknek gazdag tárháza.

Hogy a gyermekek e ezen irány sokkal is gyéribben merül fel az iskola látogatás következtében, az is igaz.

A leányok gyengébb test szervezettel bírnak és kevésbé képesek ellentállani, mint a fiúk; már természetöknél fogva nem bírnak ama feszerővel, energiával melynél fogva a külső káros befolyásoktól megőriztethetnek.

A fiúnak azonban minden pillanat alkalmat is nyújt izmait gyakorolhatni és erősíteni, míg ezen alkalom a leánykák leg több esetben meg nem engedetik.

A test meg, vagy elhajlásában nagy hatással vannak végre a zene, varró, kötő és dolgozó órák, valamint a szervezetökben uralkodó ideges elem.

A mi itt a ferdeség támadásáról mondatott, magában foglalja azon tant is, mely előadja az eszközöket annak eltávolítására.

Ha tehát akarjuk, hogy a leányok testállása egyenes legyen, kell, hogy mindent, mi általán az izomállományt és a hátgerincet fölötte megerősítendő és gyengítendő, szorgalmasan kerüjük és mellőzzük.

Távolítsuk a szűk ruhákat, melyek a mellszekrény kitágulását korlátozzák, a lélekzést károsítják és a hátizmok szabad öntevé kenységének hátrányára szolgálnak.

Gondoskodtassuk, hogy a leányok az iskolában helyszüke miatt ne kényeltiltessenek egyenes tartásukkal felhagyni, hogy ne üljenek ferde egyik vállukat fölébb tartva, vagy csipejüket elferdítve; az iskolapadok támadékokkal láttassanak el, hogy a hátizmok támaszul szolgáljanak és végre a tulságos, órákig folyvást tartó tevéstől megkíméltsenek.

Találkozunk ugyan még gyakran véleményekkel, melyek szerint illem ellen van, ha a leányok támaszkodva ülnek; hanyagságot, a kényelem iránti szeretetet, a tanító előtt fi gyelem hiányát stb. előlét hisznek általa előidéztetni.

Azonban ilyféle nézetek visszautasítandók.

Ha a támadak hányzik, akkor csupán csak is a hátgerincek egyensúlyban és erőtetett tartása által eszközölhetik az egyenes tartás; ezen erőtetett hónap- és évekig tartó feszességnek minden esetre lankadság, senyvedés és a ruganyosság gyengülése lesz következménye. Ez megállapított törvény, és hogy ennek itt érvénye van, kitetszik a leányoknak egészen meghatározott s mintegy mértékhez szapott ferde alakjából, melyet az iskolának köszönhetnek.

El tehát az olyan és hasonló előítéletekkel, melyek a leánykák egészségének és szépségének ártanak.

Már ezzel is sokat elértünk vala. De ezen eltávolítandó szabályok még nem felelnek meg tökéletesen a célnak.

Még pozitív ügyekezetek is szükségesek. Kell, hogy a fiatal nő testének alkatát általán erősítsük, táplálásukat kifejlődéseket és kiképzésüket elősegítsük, ellenállási képességeket emeljük elevenítsük.

Az általános követelményeknek megfelelően: ésszerű egészségi ápolás, jó, az emésztés erőknél megfelelő táplálék, hidegfürdők és mosdás, naponkénti több óráig tartó friss levegő igénybe vétele, a szükséges ideig tartó, háborítlanul való alvás.

A hátsó izmok erősítésére szolgálnak az okos, a női élet természetéhez mért tornászati gyakorlatok is.

Nemcsak a fi — hanem és főképpen a leánytanodákban legyen a tornászati rendszer tantárgy.

Ez a kornak elutasíthatlan kelleke, ennek magasabb követelményeivel szellemi kifejlődés és nőnem általános képzésére nézve.

A magasb szellemi törekvésekkel a test fejlődésének egyenlő lépést kell tartania. A tornászati nem játék, ha mindjárt a játék ruháját hordja is.

A tornászati igen komoly háttérre, jelentékeny, az egész embernek szemébe ötlő célja van.

E cél szem előtt tartandó, mely szerint a tornagyakorlatok is idomulnak.

Nem olyan nagyszerű műtétek, mint herkulusi erő kifejtés, kötéltaucosok és kengyelefutók productiói, tagjaik különféle eltekerítései sat. vannak itt szóban; hanem a legegyszerűbb gyakorlati idomokról, melyek az összes izomrendszert érintik és tevébe hozzák, felelevenítik és erősítik, és a táplálásra, véralkatra, idegrendszerre és szellemi életre közvetlenül jótékony befolyással hatnak.

Ily izom-gyakorlatok a hátizmok feszerésére szintén jótékonyan hatnak es-ellentállási képességet nyerneik úgy, hogy ők az iskola más kellemetlen befolyásainak is hosszabb időre képesek lesznek ellentállani.

Ki gyermekét szereti, engedje őt tornáznia; ki nek pedig gyenge gyermeke van, ki talán hajlammal bír a ferdeséghez nagy bünt követett el ha már korábban nem gondolt arra, miszerint őt a tornászati jótéteményeiben részesítette volna.

Csak midőn látszani kezdenek az egyenes tartástól való eltérések jelenségei, a ferdeség kezdete, kell a tornászati igénybe venni, hozzá, mint gyógy-tornászathoz folyamodni.

Dr. H. (S-n.)

Zemplénmegye gazdasági egylete részéről 1871. évi márcziushó 8 án s. a. Ujhelyben tartott közgyűlés jegyzőkönyve.

(Vége.)

8. előterjesztette a javaslat véleményezésére megbízott küldöttség — az e részben kidolgozott észrevételeit. Melyek folytán.

a törvényjavaslat némely §§-ait módosítani célzó egyleti vélemény fogalmaztatván, az illető miniszteriumho. felterjesztetni határozatott.

9. Az 1870. évi decz. 6-án kelt azon határozatnak, mely szerint az egylet működésének előnyösebb térére áttele tekintetéből több évre kötendő haszonbér-szerződés melletti minta-gazdaság felállítására elvileg megállapított, — megfelelőleg, az e javaslattal megbízottak részéről a minta-gazdaság felállítására és kezelési módozatait tartalmazó javaslat bemutatattván:

Tekintve hogy részvényesek által létesítendő vállalatoknál első sorban az alapító közönség részvételi meggyőződés szükségeltetik, — csakis a kellő szánu részvények elfogadása, s az érdekebe vonandó részvényesek-keli további tárgyalások alapján határozható el az azontul eljárásai teendők, ennel fogva: a gazdasági egylet mint e részvény vállalat kezdeményezője mindenekelőtt a % a felhívást teszi közzé, — s felhívja úgy az egyleti tagokat különösen, valamint a t. ez. közönséget is általában, hogy ezen felhívás szellemében a részvételt biztosító aláírások minél terjedtebb mérvbeni sikeresítését eszközözzék s ez által a létrehozni célzott közérdekű vállalatot hathatós pártfogásban részeltetni sziveskednének.

10. Első magyar gyapjamos s bizományi részvénytársulat több példányban hirdetésményeit átvevén

Küldött példányai az egyleti tagok között kiosztandók.

11. A közelebbi közgyűlésnek.

S. a. ujhelybeni megtartása határidejűl a közelebb ott tartandó megyei évnegyedes bizottmányi ülésezések első napja tüzetek ki.

Kelt mint fent.

Jegyzette s kiadta:
Nyomárkay Bertalan, m. p.
egyleti jegyző.

Tarogató.

— Helyi, megyei és vidéki ujdonságok —

(Baleset) F. h. 10.én a szerencsi kavicbányánál két mozdony összeütközött s mindkettő jelentékeny sérülést szenvedett.

— A z öngyilkosságok annyira napirenden vannak jelenleg, a vidéken is miszerint a „Hon“ oda nyilatkozott, hogy ezental csak azt a rapot fogja közzé tenni, melyen öngyilkossági eset nem fordult elő.

— A lefolyt héten több tavaszi mulatság tartott városunk határának regényesebb helyein, azonban a kedvezőtlen idő miatt egyik sem mondható sikerültnek. Legközelebb Fekete-Otte Hedvig nőnővéldéje rendezett ily mulatságot a magas hegy oldalában, melyben számosan vettek részt, s mint mondják kedélyesen is mulattak.

— Ungvárt Szathmári Károly szintársulata f. h. 22-én kezdte meg szinelőadásait. A társulat tagjai között vannak Némethy György és neje Ötvös Boreza, kik huzamosabb ideig voltak a nemzeti színházi tagjai, s a vidéken is a jelesebbek közé tartoznak.

— Megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhez „Abaujvármegye Monographiája” irta Korponay János Abaujvármegye levéltárnoka s a magyar tudományos Akadémia levelező tagja XV és XVI füzet. E kettős füzet — melylyel az első kötet be van fejezve — több igen érdekes részletet tartalmaz. Ára a tartalomdús füzetnek 70 kr.

— A honvédelmi miniszterium komoly kötelességévé tette a honvéd csapat parancsnokságoknak hogy azon esetben, ha munkaképtelen szülőknek több gyermeke szolgál a honvédségben, ezek soha egy időben be ne hívassanak a gyakorlatokra, nehogy a szülők minden támasz nélkül maradjanak.

— Dolinai Péter a provisorium alatt Máramaros megye kormánybiztosa, később a vallás és közoktatási miniszteriumban titkár, hosszabb ideig tartó betegeskedés után Pesten elhalt.

— A zempléni 40-ik honvéd zászlóalj zászlószentelése f. év szeptember havában fog S. a. Ujhelyben kellő ünnepélyességgel megtartatni.

(Beküldetett.) A „Diana” fürdőt, városunknak ez egyetlen mulató helyét, nem tudni mely okból, igen kevesen látoglják. De még kevesebben fogják látogatni, ha közvetlen a bejárásnál nap asz mellett sertéseket fognak perzselni: hogy ezáltal a különben is undorító Ronyvapartot még jobban elrontítsák. A fürdőbe járó vendégek emellett még annak is kívánnak téve: hogy a műtét alatt ott olálkodó komondorok megáramadhatják, sőt tudunk esetet hogy már meg is támadták. Felkérjük a fürdőigazgatóságot, de különösen a városi reudőrséget: hogy e botrányos visszaélést szigoron tiltsa el, s a tilalom áthágóit érzékenyen büntesse meg. Többen

— A német népének esek mult szombaton kezdtek meg előadásait Roth Ignác étköz helyiségének díszes udvarkertjében, s azóta mindennap folytatják folytonosan gyérülő közönség mellett. E dologra nézve sok mondani valónk volna, azonban jövő számunkra halasztjuk el, miután azt hisszük ekkorra már befejezik előadásait. Nők általában visszatartják magokat, és ezt, dicséretökre mondva — nagyon helyesen is teszik, mert ott valóban minden 3-ik perczben pirulniök kellene. Ami a szereplőket illeti, meg kell vallani ügyesek és rutintűek. Pragmayr igen jól alakít valamint Chorini is, míg Dühl szép cizitera játékaival ragadja el a közönséget.

Nyilt tér[†])

A multhéten nőmnek kíséretében a város környékéa sétálgatván, a vasuti asztal-

osműhelybe akartunk kissé bepillantani. Mielőtt azonban beléptünk volna, a bemenetnél dolgozó asztalostól kértünk engedelmet a műhely megtekintésére, mit az készségesen meg is adott. A nyert engedélyt felhasználva, egyet-mást megtekintettünk anélkül hogy valakit háborgattunk volna.

Egyszer egy pulykavörös felfuvalkodott egyén a következőket rivalgá felénk: Sie haben hier nichts zu thun, packen Sie sich! (Maguknak semmi dolguk nincs itt, takarodjanak!)

Első meglepetésünkben egy árva szócskával sem bírtuk e durva megrohanást visszatartolni és meggondolva, mikép „minden kakas ur a maga szemétdombján,” szótlánul távoztunk.

A goromba támadó neve — mint utólagosan megtudtam — **Scholz** és megérdemli, hogy ezennel pelengérré tétessék.

Megjegyzendőnek vélem egyszemind, mikint nem a joggal tisztelt német nemzeti séget akarom Scholz urban megtámadni. Korántsem! Én csak azon nevétséges gőgöt akarom ezennel megbélyegezni és sujtani, melynél fogva egy közönséges könyvelő (Ez a mi hőstünk bölcsesége) az urhatnám nyavalyjában annyira szenved, hogy legalább is egy kis Bismark vagy Moltkenek akarná magát tekinteni. Pedig a lud nem lesz hatyru akarmenyit berzenkedik is.

Führer Ignác

*) Jelen rovatban közlöttekért nem felelős a Szerk.

KOLENER JÓZSEF,
kiadórtárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadórtulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Miután Nagy Mihályon volt régebbi ügynökünk t. cz. Hrivnyák János ur ottani képviselőtünket újabban elválni szives volt. és Sznistsák Gyula ur megszűnt e szerint ügynökünk lenni, tisztelettel fel-

hívjuk ezennel mindazon t. cz. feleket, kik Sznistsák Gyula ur által kiállított olly ideiglenes nyugták birtokában volnának, melyekre az illető biztosítási kötvények eddigelé még kiállitva nincsenek, azon ideiglenes nyugtákat eredetiben mártól 15 nap alatt a nagy-mihályi ügynök t. cz. Hrivnyák János úrnál vagy az alulirt fő-

ügynökségnél további intézkedés végett bemutatni ziveskedjenek. —

Kelt Miskolczon junius 15 1871

Az első magyar általános biztosító társasági **miskolczi főügynöksége.**

Kún József m. k.

Puchlin m. k.

C. O. OHM

Pest, Józsefiér 15-dik szám alatt

bizományosa a valódi amerikai WHEELER et WILSON és ELIAS HOWE

varrógépeknek

tudósítja a t. cz. közönséget, hogy egyedüli raktára a valódi amerikai Wheeler et Wilson és Elias Howe gépeknek S. a. Ujhely és kerülete számára

Reichard testvéreknél

étezik S. a. Ujhelyben, hol minden a géphez és varráshoz tartozó készletek gyári áron kaphatók.

4—12